

PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2019)0115

Stāvoklis Čečenijā un *Oyub Titiev* lieta

Eiropas Parlamenta 2019. gada 14. februāra rezolūcija par stāvokli Čečenijā un *Oyub Titiev* lietu (2019/2562(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par stāvokli Čečenijā, jo īpaši 2018. gada 8. februāra rezolūciju par Krieviju, *Oyub Titiev* lietu un Cilvēktiesību centra “Memoriāls” lietu¹ un 2014. gada 23. oktobra rezolūciju par nevalstiskās organizācijas „Memoriāls” (Saharova balvas 2009. gada laureātes) slēgšanu Krievijā²,
- ņemot vērā Parlamenta Ārlietu komitejas un Cilvēktiesību apakškomitejas priekšsēdētāju 2018. gada 12. janvāra paziņojumu, kurā viņi aicināja nekavējoties atbrīvot cilvēktiesību aizstāvi *Oyub Titiev*,
- ņemot vērā ES 2018. gada 19. janvāra paziņojumu par cilvēktiesību pārkāpumiem attiecībā uz cilvēktiesību centru “Memoriāls” Krievijā un Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) runaspersonas 2018. gada 11. janvāra paziņojumu par Cilvēktiesību centra “Memoriāls” biroja Čečenijas Republikā direktora *Oyub Titiev* aizturēšanu un 2018. gada 27. jūnija paziņojumu par Krievijas cilvēktiesību aizstāvju *Oyub Titiev* un *Yuri Dmitriev* lietām,
- ņemot vērā Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 5. pantu un Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 7. pantu, kuros abos noteikts, ka nevienu nedrīkst pakļaut spīdzināšanai vai nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai, vai sodīšanai, un ņemot vērā, ka Krievijas Federācija ir abu minēto dokumentu līgumslēdzēja puse,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās Asamblejas 1998. gada 9. decembrī pieņemto ANO Deklarāciju par cilvēktiesību aizstāvjiem,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju,
- ņemot vērā Krievijas Federācijas Konstitūciju un jo īpaši tās 2. nodaļu par cilvēka un

¹ OV C 463, 21.12.2018., 31. lpp.

² OV C 274, 27.7.2016., 21. lpp.

pilsona tiesībām un brīvībām,

- ņemot vērā septīto periodisko ziņojumu par Krievijas Federāciju, kurš tika izskatīts ANO Cilvēktiesību komitejas 3136. un 3137. sanāsmē, kas notika 2015. gada 16. un 17. martā,
  - ņemot vērā EDSO referenta 2018. gada 21. decembra ziņojumu saskaņā ar Maskavas mehānismu par iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem un nesodāmību Krievijas Federācijas Čečenijas Republikā,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem,
  - ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā Krievijas Federācija ir parakstījusi Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, Eiropas konvenciju par cilvēktiesībām un Konvenciju pret spīdzināšanu un citādu cietsirdīgu, necilvēcīgu vai cilvēka cieņu pazemojošu apiešanos vai sodīšanu, tādējādi apņēmoties ievērot demokrātijas principus, tiesiskumu un respektēt pamatbrīvības un cilvēktiesības;
- B. tā kā Krievijas Federācijas starptautiskās saistības ietver arī pienākumu aizsargāt cilvēktiesību aizstāvjus; tā kā 2012. gada likums par ārvalstu aģentiem ārkārtīgi ierobežo NVO iespējas darboties neatkarīgi un efektīvi; tā kā saskaņā ar šo likumu Krievijas Federācijas Tieslietu ministrija cilvēktiesību centru „Memoriāls” ir atzinusi par ārvalstu aģentu;
- C. tā kā Čečenijā pēdējos gados ir ļoti pasliktinājusies situācija cilvēktiesību jomā, kā rezultātā neatkarīgiem žurnālistiem un cilvēktiesību aktīvistiem vairs nav iespējams darboties, nepakļaujot draudiem savu un savu ģimenes locekļu, draugu un kolēģu dzīvību; tā kā daudzie ziņojumi par sistemātiskiem un nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem Čečenijā liecina par to, ka Čečenijas un Krievijas iestādes neievēro tiesiskumu;
- D. tā kā „Memoriāla” Čečenijas biroja direktors *Oyub Titiev* 2018. gada 9. janvārī tika arestēts un oficiāli apsūdzēts un tiek turēts apcietinājumā, pamatojoties uz safabricētām apsūdzībām par narkotiku nelikumīgu iegūšanu un glabāšanu; tā kā *Oyub Titiev* ir noliedzis šīs apsūdzības un citas NVO un cilvēktiesību aizstāvji tās uzskata par safabricētām un uzskata par mēģinājumu traucēt viņa un viņa organizācijas darbu cilvēktiesību jomā;
- E. tā kā tiesas vairākas reizes pagarināja *Oyub Titiev* aizturēšanu, pirms 2018. gada 19. jūlijā Čečenijas Šali pilsētas tiesā sākās tiesas process; tā kā spriedums ir nenovēršams un gaidāms 2019. gada februāra vidū; tā kā *Oyub Titiev* var tikt atzīts par vainīgu noziedzīgā nodarījumā, ko viņš nav pastrādājis, un par to viņam var tikt piespriests līdz par desmit gadus ilgs cietumsods;
- F. tā kā *Oyub Titiev* ģimene ir saskārusies ar vajāšanu un draudiem un viņiem nācies pamest Čečeniju; tā kā arī 2018. gadā notika vēršanās pret „Memoriālu”, tostarp 2018. gada 17. janvārī tika aizdedzināts tā birojs Ingušijā, 2018. gada 22. janvārī Dagestānā tika uzbrukts *Oyub Titiev* jurista mašīnai un 2018. gada 28. martā tika uzbrukts „Memoriāla” Dagestānas biroja vadītājam; tā kā 2009. gadā tika noslepkavota *Oyub Titiev* priekštece — organizācijas „Memoriāls” Čečenijas biroja vadītāja *Natalia Estemirova*, taču šā nozieguma izdarītāji vēl joprojām nav saukti pie atbildības;

- G. tā kā „Memoriāls” ir viena no pēdējām atlikušajām organizācijām, kas turpina darbu cilvēktiesību jomā Čečenijā, proti, dokumentē un cilvēktiesību pārkāpumus un ziņo par tiem, palīdz šādu pārkāpumu upuriem un palīdz viņiem vērsties tiesā, tāpēc, iespējams, pret to tiek vērsta atbilde par cilvēktiesību pārkāpumu atklāšanu un vērtanos tiesā; tā kā 2009. gadā organizācijai „Memoriāls” tika piešķirta Eiropas Parlamenta Saharova balva par domas brīvību un 2018. gadā *Oyub Titiev* tika piešķirta Francijas un Vācijas cilvēktiesību un tiesiskuma balva (decembrī), *Václav Havel* cilvēktiesību balva (oktobri) un Helsinku Cilvēktiesību grupas Maskavas nodaļas balva (maijā);
- H. tā kā Čečenijas amatpersonas ir atkārtoti draudējušas cilvēktiesību aizstāvjiem vai noraidījušas viņu darbu un nav publiski nosodījušas pret viņiem vērstos vardarbības draudus, tādējādi radot un uzturot nesodāmības gaisotni tiem, kuri vardarbīgi vērsas pret cilvēktiesību aizstāvjiem; tā kā cietušie lielākoties nemeklē palīdzību tiesā, jo baidās no vietējo iestāžu atbildības,
1. atkārtoti aicina nekavējoties atbrīvot Cilvēktiesību centra „Memoriāls” Čečenijas biroja direktoru *Oyub Titiev*, kurš tika aizturēts 2018. gada 9. janvārī un apsūdzēts par narkotiku nelikumīgu iegūšanu un glabāšanu, un ir sagaidām, ka spriedumu viņa lietā tiks pasludināts 2019. gada februāra vidū; mudina Čečenijas iestādes nodrošināt, ka pilnībā tiek ievērotas *Oyub Titiev* cilvēktiesības un juridiskās tiesības, tostarp tiesības uz taisnīgu tiesu, netraucētu piekļuvi viņa advokātam un medicīniskajai aprūpei, kā arī aizsardzība pret tiesu iestāžu īstenotu vajāšanu un kriminalizāciju;
  2. stingri nosoda Čečenijas amatpersonu atkārtotos publiskos paziņojumus, ar kuriem tās noraida cilvēktiesību aizstāvju un organizāciju darbu vai vērsas pret konkrētām personām, kā arī viņu nespēju publiski nosodīt un izmeklēt draudus un vardarbību, kas tiek vērsta pret šīm grupām un personām;
  3. pauž dziļas bažas par satraucošo tendenci, ka pret neatkarīgajiem žurnālistiem, cilvēktiesību aizstāvjiem un viņu atbalstītājiem un pat parastiem iedzīvotājiem veidā, kas izskatās pēc koordinētas kampaņas, tiek vērsti aresti, uzbrukumi un iebiedēšana; uzskata, ka *Oyub Titiev* lieta lieliski ilustrē to, kā tiek izskatītas daudzas citas lietas, kuru pamatā ir safabricēti pierādījumi un kas liecina par to, cik neobjektīva ir tiesu sistēma Čečenijas Republikā un Krievijas Federācijā; atgādina, ka līdzīgas apsūdzības, kuru pamatā ir narkotiku glabāšana, ir izvirzītas arī ziņu portāla “Kaukāzu Mezgls” žurnālista *Zhalaudi Geriev* un cilvēktiesību aktīvistam *Ruslan Kutaev*, un aicina atbrīvot arī viņus;
  4. mudina gan Čečenijas Republikas, gan Krievijas Federācijas iestādes izbeigt savu pilsoņu vajāšanu un izskaust tādu personu nesodāmības klimatu, kas vērsuši vardarbību pret cilvēktiesību aizstāvjiem, viņu ģimenes locekļiem, kolēģiem, atbalstītājiem un viņu organizācijām;
  5. aicina Krievijas Federāciju aizsargāt visus savus pilsoņus, pilnībā ievērojot viņu cilvēktiesības, ievērot savu Konstitūciju un tiesību aktus un pildīt savas starptautiskās saistības, kas paredz ievērot tiesiskumu un respektēt visu pilsoņu pamatbrīvības un cilvēktiesības, tostarp to, kas savu laiku, resursus un darbu velta savu līdzpilsoņu tiesību aizstāvībai;
  6. aicina Krievijas varas iestādes atcelt 2015. gada likumu par nevēlamām organizācijām un 2012. gada likumu par ārvalstu aģentiem, kā arī visus ar tiem saistītos tiesību aktus,

kas tiek konsekventi izmantoti, lai iebiedētu un cilvēktiesību aizstāvjus un pilsoniskās sabiedrības organizācijas un pret tām vērstos; pauž bažas par to, ka dažas Krievijas NVO ir bijušas spiestas pārtraukt darbību, lai izvairītos no tā, ka tās tiek stigmatizētas kā “ārvalstu aģenti” un izvairītos no saukšanas pie atbildības;

7. aicina Čečenijā nekavējoties izbeigt cilvēktiesību aizstāvju vajāšanu un apcietināšanu, izvirzot viņiem safabricētas apsūdzības, uzbrukumus viņu kolēģiem un ģimenes locekļiem un viņu atbalstītāju iebiedēšanu, kas tek darīts, lai kavētu un galu galā izbeigtu viņu organizāciju likumīgo un lietderīgo darbu;
8. atkārtu savu aicinājumu Komisijai, EĀDD un dalībvalstīm turpināt cieši uzraudzīt cilvēktiesību situāciju Čečenijā, tostarp par *Oyub Titiev* tiesas procesu, un aicina nekavējoties pārtraukt iepriekš minētos cilvēktiesību pārkāpumus, sanāksmēs ar Krievijas pārstāvjiem pievērst uzmanību visu to personu lietām, kuras tiek sauktas pie atbildības politisku iemeslu dēļ, un turpināt sniegt ātru un efektīvu palīdzību vajāšanas upuriem un viņu ģimenes locekļiem, tostarp saistībā ar viņu patvēruma pieprasījumiem;
9. aicina Komisiju sadarboties ar starptautiskajām cilvēktiesību organizācijām, kas par spīti Krievijas tiesību aktiem par ārvalstu aģentiem darbojas Krievijas Federācijā, un ar Krievijas cilvēktiesību organizācijām un pilsonisko sabiedrību un turpināt sniegt atbalstu “Memoriālam” un citām šādām organizācijām;
10. aicina starptautisku pamanāmus sportistus un māksliniekus atturēties no piedalīšanās publiskos pasākumos Čečenijā vai pasākumos, kurus sponsorē Čečenijas Republikas vadība; atkārtoti pauž atbalstu Eiropas Savienības „Magnitska aktam”, ar kuru vajadzētu sodīt visus, kas vainojami nopietnos cilvēktiesību pārkāpumos, un aicina Padomi nekavējoties turpināt darbu pie šā jautājuma; šajā sakarā uzsver, ka tiem, kas Krievijas Federācijas Čečenijas Republikā pārkāpuši cilvēktiesības, nebūtu jāpiešķir ES vīzas un viņiem nevajadzētu ļaut glabāt aktīvus ES dalībvalstīs;
11. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Eiropas Padomei, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijai, Krievijas Federācijas prezidentam, valdībai un parlamentam un Čečenijas varas iestādēm.